

Vrouwentong reinigt de lucht in de kamer

■ Eenvoudige reproductie door wortelstok en bladstekken

In alle lokalen waarin ik les heb gegeven, hebben ze in de vensterbanken en op platenkasten gestaan. Sansevieria's, grote groene kamerplanten met gemarmerde geelwitte tekening in de bladeren.

In alle lokalen stonden ze, behalve in het lokaal van een juf of meester die een gruwelijke hekel had aan deze kamerplant. Een collega noemde de plant spottend 'olde wieve plant'. In de volksmond heet sansevieria vrouwentong, in België wijventong. In Engeland gaan ze nog een stapje verder door de plant schoonmoeders tong te noemen en zelfs duivelstong en slangentong. Wereldwijd bestaan zeventig soorten sansevieria's. De meest bekende in onze vensterbanken is Sansevieria trifasciata. De plant komt oorspronkelijk uit West-Afrika, maar groeit ook op Madagascar. In Breda kent men nog het veel gezongen carnavalslied M'n Sanseveria, geschreven en gespeeld door het Bredase Deksel's Goed Orkest. Sansevieria is een populaire kamerplant, omdat deze tropische plant weinig licht, water en onderhoud nodig heeft. Dat onderhoud moest je als onderwijzer goed in de gaten houden. Er waren altijd kinderen die de meester na schooltijd graag wilden helpen. Propjes rapen, banken rechtzetten, bord schoon maken met een natte spons en bloemen water geven. Net als een cactus mag sansevieria niet veel water hebben. Gaf een hulpvaardige leerling per ongeluk ongezien een sansevieria een flinke plons water, dan was de kans groot dat de wortelstok ver-

rotte en de plant afstierf. Instructie was noodzakelijk. Ook ik leerde voortdurend. Sansevieria mag in de winter vrijwel helemaal geen water hebben, omdat de plant in een soort winterrust gaat. In kersten paasvakantie dus geen probleem. Op de Juliana van Stolberg school hadden we in de zeventiger jaren voor de zomervakantie een regeling getroffen. De kamerplanten van alle lokalen werden op tegen elkaar geschoven tafels in één lokaal gezet. Af en toe ging een leerkracht kijken en gaf alle planten water. Vooral na de grote vakantie waren er altijd wel leerlingen die bloempotten meenamen. Dan nam ik potgrond mee en ging de sansevieria's vermenigvuldigen. Dat lukte meestal erg goed. Waarom die moeite? Nou, omdat ik erachter was gekomen dat sansevieria's een heel gustige invloed hebben op de atmosfeer in de klas. Hoe meer vrouwentongen in de klas, des te meer verse zuurstof en goede vochthuishouding.

Huidmondjes

Sansevieria kan erg groot worden, tot een meter. Daarom sloeg ik de pot van een oude plant kapot en zag dan dat er nauwelijks nog aarde in zat. Eén grote kluit wortels rond een wortelstok. De plant was gemakkelijk te scheuren. De grootste planten gooide

ik weg. Van zo'n grote plant kan je ook één zo'n vlezig blad nemen en dat in stukken van tien centimeter snijden. Die stukken poot je in potgrond. Er komen nieuwe sansevieria's uit.

Tropische plant

Het is en blijft een tropische plant uit droge gebieden. Daarom sluit sansevieria op de vensterbank in de volle zon zijn huidmondjes af. Zogauw de zon onder is, gaan de huidmondjes open en neemt sansevieria de hele nacht CO₂ op en zet die om in een zuur. Als het licht wordt maakt de plant van het zuur weer CO₂ en gebruikt dit gas voor de fotosynthese. Dat wil zeggen, van CO₂ en water maakt de plant onder invloed van zonlicht als energiebron materiaal voor zijn eigen groei, maar scheidt tegelijk zuurstof af en overtollig water. Met andere woorden, hoe meer sansevieria's in de klas, des te meer zuurstof en waterdamp. Deze kamerplanten spelen een mooie rol bij het op peil houden van de luchtvochtigheid in de klas, in huis en op kantoor. Daarbij komt dat de donkergroene bladeren fraai geelachtig gemarmerd zijn en een gele rand hebben. Laat het dan een ouderwetse (opoe)plant zijn, maar hij is toch best mooi. ■

Hero Moorlag

Sansevieria's zorgen voor zuurstof en vocht in de kamer. Hero Moorlag

Oude Kene, stadsrandzone ten noorden van Hoogeveen

HOOGEVEEN Nu wij als gevolg van de coronacrisis niet meer onder de mensen mogen komen en voor ons werk aan huis gekluisterd zijn, is er meer tijd om alleen

naar buiten te gaan. Als boswachter heb ik altijd een goede reden om dat ook te doen, immers buiten gebeurt het. Op weg naar mijn werk kom ik altijd langs de

Oude Kene, een fantastisch mooi natuurgebiedje, in beheer bij de collega's van Stichting Het Drentse Landschap.

Ruim tien jaar geleden werden de weilanden gelegen tussen het Oude Diep en het Kinholtsbos heringericht als waterbergings- en overstortgebied voor de waterzuivering van de gemeente Hoogeveen. Tijdens hevige regenbuien kan het rioolstelsel worden overbelast, waardoor de waterzuivering al het water niet meer aan kan. Dan komt dit regen- en rioolwater in een retentiebekken, om vervolgens via een zogenaamd helofytenfilter uiteindelijk op het open water van het Oude Diep uit te komen. Bij de herinrichting van het Oude Diep is een goede poging gedaan om de loop van de oude beekbedding te volgen. Zodoende ontstonden hier optimale omstandigheden voor een goede waterhuishouding en een natuurlijke uitstraling van een beekdal. Dat hier binnen een periode van ruim tien jaar zo'n mooi natuurgebied zou ontstaan, had ik niet verwacht.

Vogels in het riet

In de zomer worden de grazige delen gemaaid, waardoor hier op termijn afwisselende bloemrijke graslanden zullen ontstaan. Ook in de lagere delen wordt het riet periodiek gemaaid, hierdoor ont-

wikkelt zich een gevarieerd rietland met wilgenstruweel. Een ideale omgeving voor allerlei water- en rietvogels. Vanaf eind maart zingt hier de eerste rietgors en een paar weken later hoor ik 's morgens vroeg blauwborst, bosrietzanger en gewone rietzanger.

Afgelopen week fietste ik om zeven uur langs de rietkragen aan de Kinholtsweg, toen mijn aandacht werd getrokken door metaalachtige "ping"-geluidjes, gevolgd door een zacht, "dip, dip, dip": links en rechts van een zingende blauwborst, dartelde ineens een groepje baardmannetjes! Ze danken hun naam aan de zwarte baardstreep over hun wangen. Natuurlijk alléén bij de mannetjes. Wat hen ook bijzonder maakt is dat ze in de zomer van insecten leven en er 's winters vooral rietzaden op hun menu staan. Vorig jaar verbleef hier maanden lang een waterspreeuw en twee jaar geleden hoorde ik hier voor het eerst de roerdomp, ook al zo'n zeldzame rietlandbewoner! Welke soorten kunnen wij allemaal nog meer verwachten in deze natuurparel, net buiten de bebouwde kom van Hoogeveen? Kom eens kijken, het is belist de moeite waard. ■

Hans Kruk, boswachter bij Staatsbosbeheer

ivn natuur
educatie

HOOGEVEEN E.O.

Eerste jonge dassen

Enkele leden van Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe, een van de werkgroepen van IVN-afdeling Hoogeveen, hebben in april bij dassenburchten gepost. In het schemerdonker zagen ze de eerste jonge dassen die nieuwsgierig uit een hol kropen. Op een burcht telde ze één of twee jongen, opnieuw een teken dat de dassenstand zich stabiliseert. Halverwege mei worden in heel Drenthe volwassen en jonge dassen geteld in het Project Kleintjes Das. De werkgroep doet daaraan ieder jaar mee. De natuur trekt zich niets aan van de coronacrisis.

Jong dasje. Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe

Het baardmannetje is een echte rietvogel. Johan Vos